

6. Ünite: Etkin Vatandaşlık

1.

Lösemi sağlık alanında hizmet veren bir sivil toplum kuruluşudur. Vakfın temel amacı lösemili çocukların eğitim başta olmak üzere her türlü ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olmaktır.

Mehmetçik Vakfı Türk Silahlı Kuvvetlerinde yaptığı vatan hizmeti sırasında şehit olan askerlerin bakmakla yükümlü oldukları yakınlarına, gazi ve gazi ailelerine de yardım sağlar.

Darüştüfaka, günümüzde anne veya babası hayatta olmayan, maddi olanakları yetersiz, yetenekli çocuklara eğitim imkanı sağlayan bir sivil toplum kuruluşudur

Türkiye'nin doğal, tarihi ve kültürel varlıklarını korumak, tanıtmak ve geleceğe aktarmak amacıyla gönüllü temsilciler ve uzman kadrolarla birlikte çalışmalar yapan bir sivil toplum kuruluşudur.

Muğla'nın Marmaris ilçesinde şehir plancısı olarak görev yapan Mehmet Bey kendi uzmanlık alanı ile ilgili yapılan bir toplantıya konuşmacı olarak katılmıştır.

Mehmet Bey'in katıldığı toplantıyı yukarıdaki kurumlardan hangisi düzenlemiş olabilir?

- A) LÖSEV
B) Mehmetçik Vakfı
C) ÇEKÜL
D) Darüştüfaka

2. 5. sınıf öğrencisi İlnur "Haklarımı Öğreniyorum" konusunda günlük yaşamda temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasıyla ilgili şu örnekleri vermiştir:

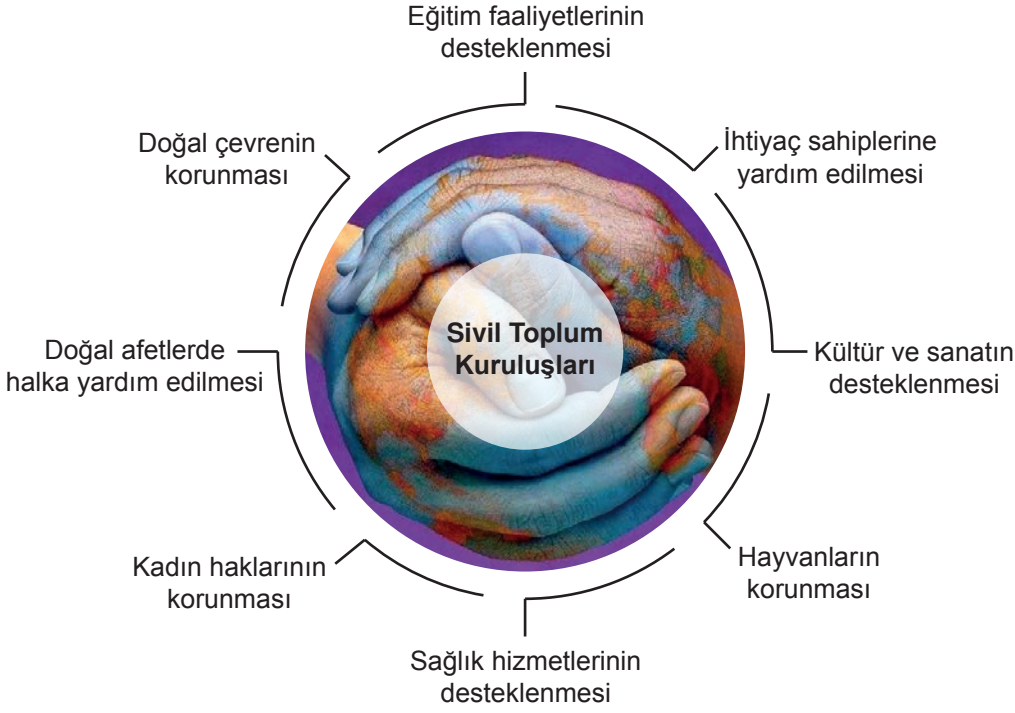
- Ailemden her akşam düzenli olarak tuttuğum günlüklerin izinsiz olarak okunmamasını rica ettim.
- Okulumuzda düzenlenmesi planlanan kermesin gelirlerinin nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusundaki fikirlerimi öğretmenim ile paylaştım.
- Yaz tatilimizi geçirmek üzere ailece Hatay'dan Antalya'ya gittik.

Buna göre İlnur sahip olduğu temel hak ve hürriyetlerden hangisi ile ilgili bir örnek vermemiştir?

- A) Dilekçe Hakkı
B) Özel Yaşamın Gizliliği Hakkı
C) Yerleşme ve Seyahat Hürriyeti
D) Düşünce Özgürlüğü

6. Ünite: Etkin Vatandaşlık

3. Aşağıda sivil toplum kuruluşlarının kuruluş amaçları verilmiştir:

Buna göre sivil toplum kuruluşları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birçok canlıya yardım eder.
- B) Toplumsal birlikteliği güçlendirir.
- C) Dayanışma duygusunu geliştirir.
- D) Devlete ekonomik kaynak sağlar.

4.

ANAYASA MADDE 5. – Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak; kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.

Anayasanın ilgili maddesine göre aşağıdakilerden hangisi devletin görevlerinden biri değildir?

- A) Ülkeyi iç ve dış tehditlere karşı korumak
- B) Vatandaşlarının güvenliğini sağlamak
- C) Demokraside devamlılığı sürdürmek
- D) Uluslararası kuruluşlara üye olmak

5.

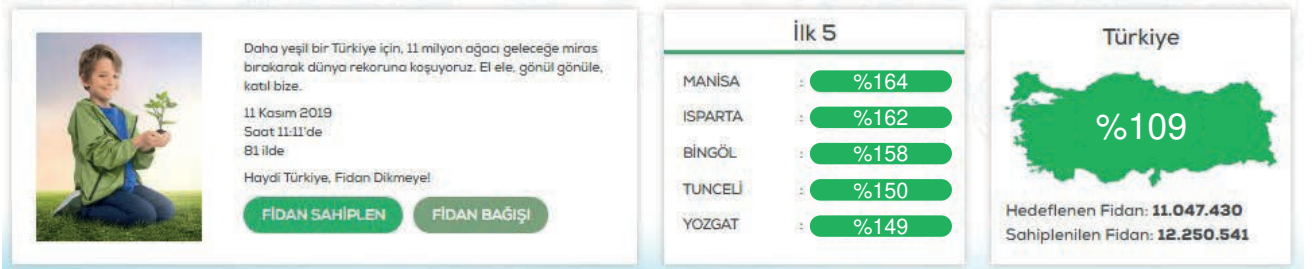
Belediyelerin bu çalışması ile;

- I. Sosyal yardımlaşma ve dayanışmaya önem verdiği
- II. Toplumsal ihtiyaçları karşılamaya çalıştığı
- III. İhtiyaç sahiplerine iş imkânı sağladığı

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

6. Aşağıda Tarım ve Orman Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğü'nün ortaklaşa başlattığı ve 11 Kasım 2019'da tüm fidanlarla toprakla buluşacağı "Geleceğe Nefes" kampanyasıyla ilgili görsel verilmiştir.

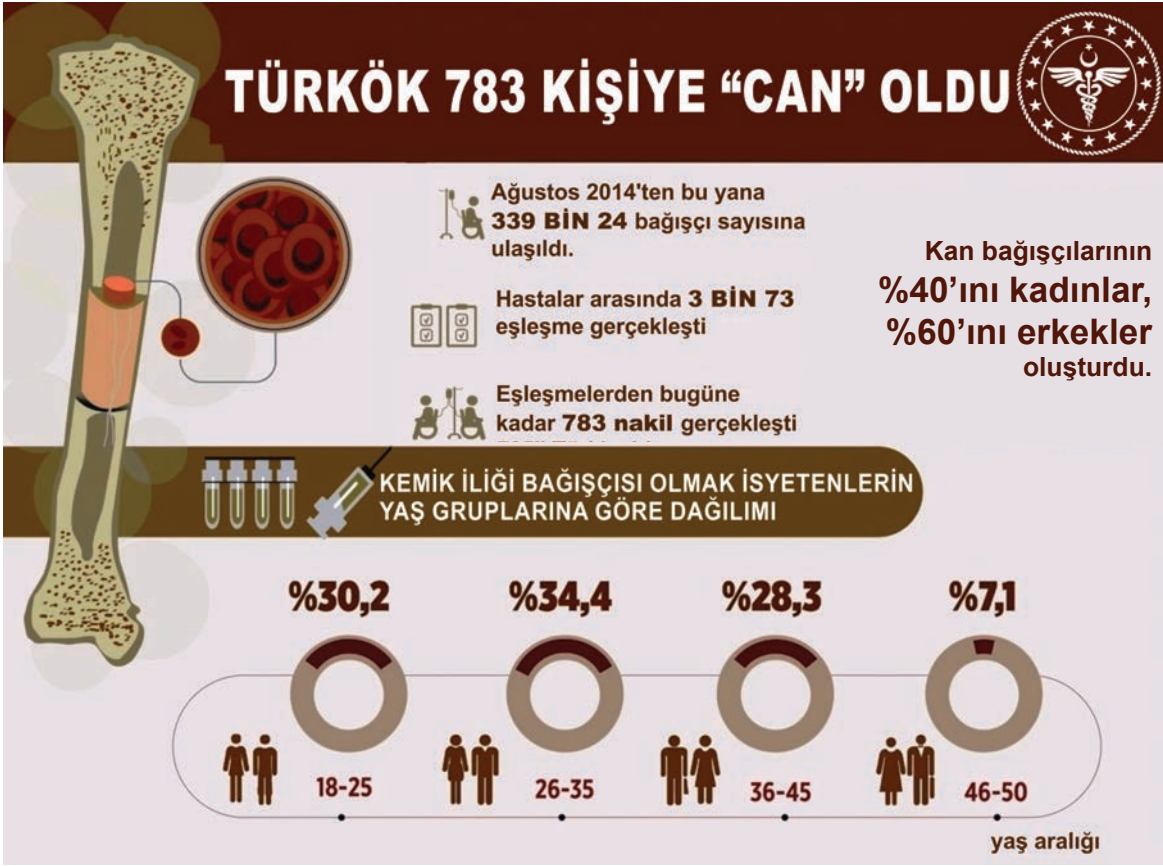
Verilen görsel incelendiğinde;

- I. Ülke halkı kampanyaya beklenilenin üzerinde katılım sağlamıştır.
- II. Daha önce yapılmamış bir kampanya ile birlik ve beraberlik oluşturulmuştur.
- III. Sahiplenilen fidan sıralamasındaki ilk beş il orman varlığı bakımından en zengin illerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) II ve III.   D) I, II ve III

7.

Verilen görsel incelendiğinde Sağlık Bakanlığı'nın gerçekleştirdiği bu çalışma için;

- I. Bağışta bulunanlar arasında erkeklerin oranı daha fazladır.
- II. Farklı yaş gruplarından insanlar bağışçı olmak istemiştir.
- III. Nakiller büyük oranda başarılı olmuştur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

8. Katılım Hakkı, temel haklarımızdan biridir. İnsanlar bu haklarını istedikleri zaman kullanabilirler. İnsanların yaşamlarını etkileyen toplumsal, siyasal ve ekonomik gelişmelere dair söz sahibi olmaları açısından kullanılan hakka katılım hakkı denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi katılım hakkına örnek gösterilemez?

- A) Sivil toplum kuruluşlarının düzenlediği çalışmalara katılmak
- B) Bir devletin toprakları üzerinde serbestçe dolaşmak
- C) Sınıf başkanını seçmek için oy kullanmak
- D) Aile toplantılarında fikirlerimizi belirtmek

9.

Kızılay başlattığı bu kampanya ile;

- I. Çocukların ihtiyaçlarının karşılanması
- II. Yardımlaşma ve sorumluluk bilincinin gelişmesi
- III. Kampanyaya yoğun şekilde katılım sağlanması

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

10. Bir insanın doğuştan sahip olduğu ve insanca yaşayabilmesi için gerekli olan haklara “temel hak” denir. Temel haklar devlet tarafından anayasa ile koruma altına alınmıştır. Devlet tarafından anayasa ile koruma altına alınan temel haklardan birisi Özel Hayatın Gizliliği Hakkı'dır. Anayasamızın 20. Maddesine göre herkes özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. Özel Hayatın Gizliliği ilkesini ihlal edenler gerekli hukukî yaptırımlarla karşılaşır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Özel Hayatın Gizliliği ilkesinin ihlal edildiği duruma örnek olarak gösterilemez?

- A) Özel bir şirkette çalışan sekreterin kişisel günlüğünü şirket sahibinin okuması
- B) Savcılık tarafından verilen arama izni ile emniyet güçlerinin ünlü bir oyuncunun evinde arama yapması
- C) Evinin bahçesinde ailesiyle birlikte mangal yapan ünlü bir iş adamının muhabirlerce fotoğrafının çekilmesi
- D) Evine güvenlik kamerası taktıran bir kişinin kameranın açısını komşusunun bahçesini de gösterecek şekilde ayarlaması

11.

Bu görsele göre;

- I. Ülkemizde e-devlet sistemi kullanma oranı erkeklerde kadınlara göre daha fazladır.
- II. e-devlet sisteminde en fazla işlem yapan yaş grubu 31-46 aralığıdır.
- III. Mobil uygulamada verilen hizmet sayısının daha az olmasının temel sebebi güvenlidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

12. Temel hak ve özgürlüklerimiz anayasamızın belirlediği bazı durumlarda geçici süreliğine kısıtlanabilir. Bu durumlar; savaş hali, sıkıyönetim, olağanüstü hal, salgın hastalıklardır.

Aşağıda verilen örneklerden hangisi bu duruma örnek gösterilemez?

- A) Sivrisineklerin yaydığı zika virüsü nedeniyle Afrika'ya seyahatin yasaklanması
- B) Antalya'nın Muratpaşa İlçesinin kuduz sebebiyle karantina altına alınması
- C) Borcunu ödeyemeyen Yusuf Bey'in yurt dışına çıkışının engellenmesi
- D) Ülkede yaşanan iç savaş sebebiyle Suriye'ye girişlerin yasaklanması

6. Ünite: Etkin Vatandaşlık

13. Ailem benimle ilgili konularda düşüncemi soruyor, ben de düşüncelerimi onlara söylüyorum. Okulda da sosyal kulüp çalışmalarında özgürce düşüncemi belirtiyor, alınan kararlara katkıda bulunuyorum. Okul idaresiyle birlikte öğrencilerle ilgili kararlarda görüşlerimi belirtiyor ve alınan kararlara katkı sağlıyorum. Düşüncelerime önem verilmesi kendimi değerli hissetmemi sağlıyor.

Yukarıdaki bilgiyi veren kişi ile ilgili;

- I. Demokratik bir ortamda yaşadığı
- II. Fikirlerini açıkça söyleyebildiği
- III. Farklı konularda aktif katılım sağladığı

değerlendirmelerinden hangisi yapılabilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

14. Aşağıda resmi kurumlar ve sivil toplum kuruluşları ile ilgili bilgiler verilmiştir.

<p>Resmi Kurumlar Toplumun genel ve ortak ihtiyaçlarını karşılamak için devlet tarafından yürütülen işlere kamu hizmeti; bu işleri yapan kurumlara da resmi kurum denir.</p>

<p>Sivil Toplum Kuruluşları Resmi kurumlardan ayrı çalışan, insanların ihtiyaçlarını kâr amacı olmadan, gönüllülük esasına göre karşılayan dernek ve vakıf gibi kurumlardır.</p>

Aşağıdakilerden hangisi bu kurumların ortak özellikleri arasında yer almaz?

- A) Kanunlara uygun olarak çalışırlar.
- B) Çalışmalarını çeşitli alanlarda yaparlar.
- C) Gönüllülük esasına dayalı hizmet verirler.
- D) Bireylerin ve toplumun ihtiyaçlarını karşılarlar.

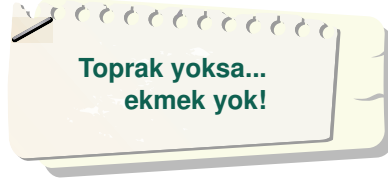
15. Büşra ve arkadaşları oturdukları mahalledeki bazı sorunları tespit ederek belediyeye bildirmişlerdir. Örneğin mahallede ağaçlandırmanın yetersiz olduğunu, gençler için sosyal faaliyet alanlarının yapılması gerektiğini park ve bahçelerin çocukların oynayacağı düzene getirilmesi gerektiğini söylemişlerdir.

Buna göre Büşra ve arkadaşları aşağıdaki haklardan hangilerini kullanmışlardır?

- A) Seyahat özgürlüğü   B) Yerleşme özgürlüğü   C) Düşünce özgürlüğü   D) Basın özgürlüğü

6. Ünite: Etkin Vatandaşlık

16.

Verilen slogan aşağıdaki sivil toplum örgütlerinden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

A)

TEMA
Erozyonla mücadele ve ağaçlandırma kampanyaları için çalışmalar yapar.

B)

YEŞİLAY
Bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı insanları bilinçlendirir.

C)

TEGEV
Eğitim parkları ve öğrenim birimleri kurarak devlet tarafından verilen temel eğitime katkı sunar.

D)

DARÜŞŞAFAKA
Annesi ve babası hayatta olmayan maddi olanakları yetersiz, yetenekli öğrencilere karşılıksız yardım eder.

17. Düşünce ve ifade özgürlüğü anayasamızın 25. Maddesinde şöyle yer almıştır;

Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünceleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İnsanlar özgürce düşüncelerini ifade edebilmelidir.
- B) İnsanlar farklı düşüncelere saygılı olmak zorundadır.
- C) Zorunlu olmadıkça düşünceler açıklanmamalıdır.
- D) Düşünceyi açıklayabilme özgürlüğü yasalarla güvence altına alınmıştır.

18.

30 Mart 1863 tarihinde kurulan vakfın amacı; yoksul ve yetim çocukların eğitim- öğretimine destek olmaktır. Sonradan yapılan düzenleme ile babası hayatta olmayanların yanı sıra annesi hayatta olmayan çocukların da Darüşşafaka' da eğitim görmesine imkan tanımıştır.

Darüşşafaka ile ilgili verilen bilgilere göre aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşamaz?

- A) Kimler tarafından kuruldu?
- B) Ne zaman kurulmuştur?
- C) Kimler yararlanabilir?
- D) Kuruluş amacı nedir?

19.

Mehmet Akif Ersoy'un anılarında bir sohbetinde istiklal marşının hangi duygular içinde yazıldığı gerekli görülürse düzenleme yapıp yapılamayacağı sorulduğunda Mehmet Akif ERSOY "Allah bir daha bu millete istiklal marşı yazdırmasın!.." demiştir.

Mehmet Akif ERSOY bu sözleriyle aşağıdaki düşüncelerden hangisini vurgulamıştır?

- A) Milli marş yazmanın zorluğunu
- B) Milli marşın para ile yazılamayacağını
- C) İstiklal Marşı'nı Türk halkına armağan ettiğini
- D) İstiklal Savaşı'nın zor şartlarda gerçekleştiğini

20. Aşağıda valinin görevleri verilmiştir.

- ☛ Halkın huzur ve güven içinde yaşamasını sağlar.
- ☛ Sağlık kuruluşlarının yaygınlaşmasına çalışır.
- ☛ Köylerin yol, su, kanalizasyon gibi ihtiyaçlarını karşılar.
- ☛ Eğitim-öğretimin düzenli yürütmesi için çalışır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi valinin görev ve sorumlulukları arasında yer almaz?

- A) Ulaşım ve altyapı hizmetlerinin karşılanmasını sağlamak
- B) İl sınırları içerisinde yasalara uymayanları cezalandırmak
- C) Eğitimin il genelinde gelişip kalkınması için çalışmalar yapmak
- D) Halkın sağlık hizmetlerinden yararlanması için gerekli tedbirleri almak

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.